Zīdītājgovju audzēšanas apskats par 2020. gadu

Interese par gaļas liellopu audzēšanu Latvijā pēdējos gados ir krietni augusi gan zemnieku saimniecībās, gan patērētāju vidū. Kā atzīst šķirnes liellopu audzētāji, arī pircējs kļūst arvien zinošāks un prasīgāks. Latvijas lielākā priekšrocība, salīdzinot ar citām Eiropas valstīm, ir iespēja ap 95 % ganāmpulku ganīt dabiskās pļavās, savukārt 70 % audzētāju ir saņēmuši starptautiski atzītu bioloģisko sertifikātu, kas pircējam un patērētājam garantē, ka dzīvnieki audzēti atbilstoši Eiropas Savienībā noteiktajām bioloģiskajām prasībām.

Lai ierobežotu vīrusa izplatību, šajā laikā tika īstenoti vairāki piesardzības pasākumi, tostarp atcelti visi organizētie pasākumi Latvijas gaļas liellopu audzētāju asociācijā, Gaļas liellopu audzētāju biedrībā un Liellopu izsoļu namā. Uz 2020. gada maija otro pusi pārceltā vaislas jaunbuļļu izstāde – izsole tika atcelta. Tās vietā bija izveidots izstādei paredzēto vaislas jaunbuļļu katalogs ar dzīvnieku izcelsmes un produktivitātes rādītājiem, kā arī ar īpašnieku kontaktinformāciju gadījumam, ja kāds vēlēsies iegādāties minētos jaunbuļļus vaislai savā ganāmpulkā. Taču svārstības nozarē, sakarā ar vīrusa izplatību pagājuša gada pavasarī bija būtiskākas nekā citus gadus. Tika novērots cenu kritums vidēji par 20−40 centiem par kilogramu šķirnes buļļiem ar augstu novērtējumu. Vidējas kvalitātes dzīvniekiem cena būtiski nemainījās.
Neskatoties uz pagājušā gada pavasari, kas bija sauss un vēss, ganību sezona sākās par 2-3 nedēļām vēlāk nekā ierasts. Pavasara ietekmē pirmais pļāvums, bija ar mazāku zaļmasu, un attiecīgi rupjās lopbarības kvalitāte vidēja vai zema. Vasara deva labu zelmeni un saimniekiem izdevās savākt pietiekami daudz rupjo lopbarību.
Gaļas liellopu nozares galvenais mērķis ir augstvērtīgas un kvalitatīvas liellopu gaļas ražošana, patērētāju nodrošināšana ar Latvijā audzētu gaļas liellopu gaļu, kā arī konkurētspējas un eksporta iespēju palielināšana.
Pēc LDC datiem, dzīvnieku reģistrā uz 2021. gada 1. janvāri bija 59 995 zīdītājgovis, kas ir par 3635 zīdītājgovīm vairāk nekā 2020. gada sākumā. Pārraudzībā esošo ganāmpulku skaits ir nedaudz samazinājies. Vēl arvien vērojams, ka 2020. gadā ar vislielāko

populāciju ir Šarolē šķirnes liellopi, tad dažādu krustojumu dzīvnieki (skatīt 1. attēlu).

1. attēls.

Gaļas šķirņu liellopu skaita izmaiņas pa gadiem

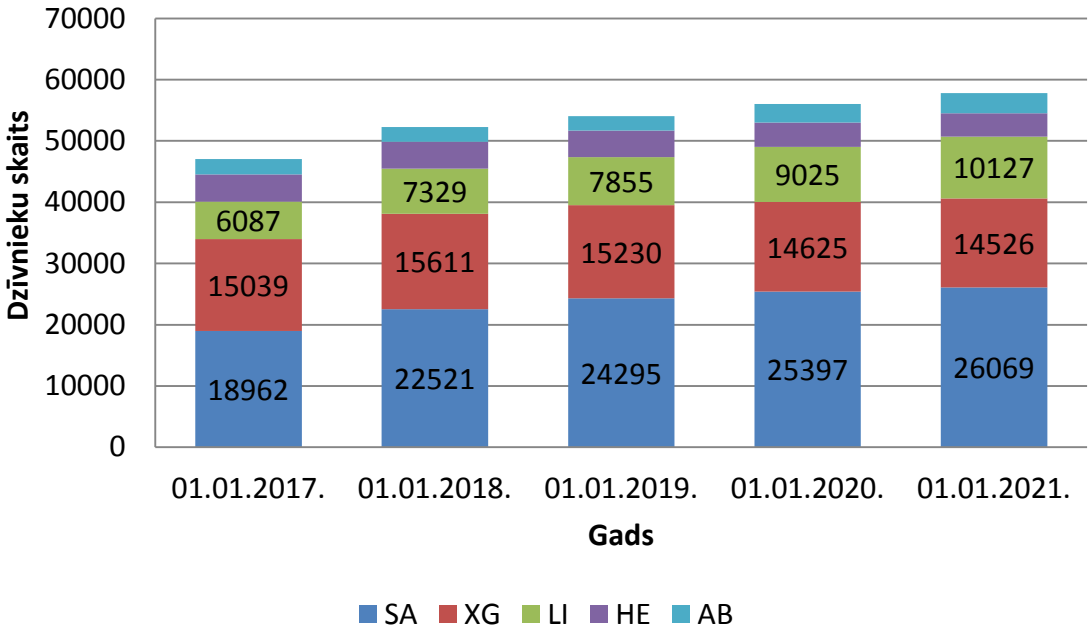

Avots: LDC, 2021

2. attēls.

Pārraudzībā esošo ganampulku skaita izmaiņas pa gadiem

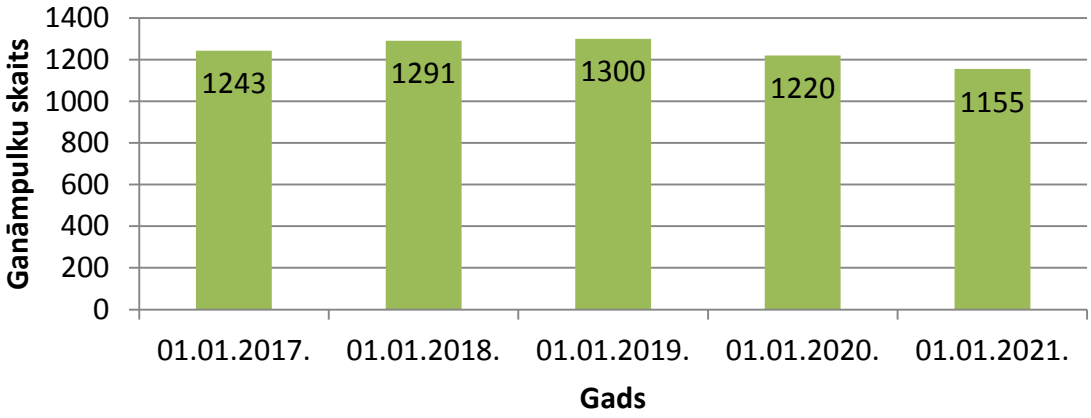

Avots: LDC, 2021

Zīdītājgovju saimniecībās iegūtos teļus, kas netiek audzēti vaislai, gaļas liellopu audzētāji lielākoties realizē 6 līdz 7 mēnešu vecumā ap 300 kg dzīvmasā tālākai nobarošanai uz ārzemēm ar liellopu izsoļu nama starpniecību. Eiropas tirgū pieprasītākie ir teicamas kvalitātes ŠA un LI šķirņu dzīvnieki un to krustojumi. Latvijā vairākas

saimniecības nobaro teles gaļas ražošanai, tādējādi gūstot ienākumus par kvalitatīvu kautķermeni. Gaļas patēriņš pasaulē turpina pieaugt. Iespējams, to var skaidrot ar cilvēku populācijas pieaugumu, bet šobrīd prognozes liecina, ka nākamajos piecos gados šis tirgus teju divkāršosies. Pēdējos gados interese par liellopu gaļu aug, līdz ar to aug arī liellopu gaļas patēriņš, jo mainās paaudzes un mainās cilvēku ēšanas paradumi.
Gadu no gada palielinās saimniecību skaits, kurās piena šķirņu govis tiek krustotas ar gaļas šķirņu vaisliniekiem, tā veicot pakāpenisku pāreju no piena lopkopības uz zīdītājgovju ganāmpulka izveidošanu. Piena lopkopības ganāmpulkos vēl joprojām pārreģistrē piena govis par zīdītājām, ja saimnieki neredz perspektīvu veikt investīcijas piena lopkopībā vai arī saimniecībās notiek paaudžu maiņa.
Lai gan Latvijā vidējie zīdītājgovju ganāmpulki nav pārāk lieli, svarīgi, lai no katras zīdītājgovs iegūtu pēc iespējas vairāk teļu, tos saglabātu, un izaudzētie dzīvnieki būtu tikai labas un teicamas kvalitātes.

DAIGA BALTIŅA,
LLKC Lopkopības nodaļas speciāliste lopkopībā